

Hydria
spiritua-
les.

sum, reddit centuplum. In spiritualibus nuptiis, introducens animam in cellam vinariam, totidem hydrias propinat præcipuarum virtutum; 1. caritatis in Deum; 2. misericordiæ in proximos; 3. zeli, pro Dei gloriâ et proximorum salute; 4. devotionis et promptitudinis ad ea quæ sunt Dei; 5. gratitudinis pro acceptis, cum laude et gratis; 6. denique obedientiæ ad omnia, juxta Dei beneplacitum.

PUNCTUM V.

B Virgi-
nis gau-
dium.

Affectus varii, qui intervenerunt in hoc facto. 1. In Virgine gaudium, quod spe suâ non excidisset: et sic in fiduciâ est valdè confirmata, gratiasque egit toto corde. Observa vim orationis Mariæ; quæ impetravit, ut, cum hora nondum venisset, ea tamen acceleraretur, initiumque Christus daret miraculis. Item illud: quod Christus, post carnis assumptionem, tum primum miraculum, tum primam sanctificationem perfecit, interveniente Mariâ. Unde et ad illius vocem Joannes in utero sanctificatus est, et exultavit. Videlicet significabatur per illam nobis à Christo tum spiritualia, tum corporalia bona derivanda esse. O Domina! monstra te esse Matrem, et accelera mihi remedium cunctarum miseriarum. 2. In apostolis fides confirmata: *Et crediderunt in eum discipuli ejus*; magis nimirum roborati, et gaudentes de magistri sui potentiâ, sub quo nihil eis defuturum esset. Et consultò Christus in re tali potentiam ostendit, ut inde sensim ad altiora dis-

Aposto-
lorum fi-
des fir-
mata.
Joan 2. 21.

poneret expetenda, et speranda. 3. Admiratio architriclini: qui etiam redarguit sponsum, quod *bonum vinum* servasset in finem; quasi prius illud præ hoc non valuisset quidpiam. Nec verò Deus, uti homines, prius bonum vinum ponit: 1. Quia vult, ut experiamur ipsi indigentiam nostram; *adjutor in oportunitatibus*: 2. Quia consolatio spiritualis non datur, nisi carnali spretâ, et deficiente; ut non pluit manna, nisi farinâ Ægyptiacâ jam consumptâ. Non commiscetur vina hæc, ut ait Bernardus: cæleste solatium, et terrenum.

Architri-
clini gau-
dium.

7. 10.

Ps. 9. 10.

MEDITATIO X.

De ejectis è Templo negotiatoribus.

PUNCTUM I.

ZELUS Christi pro Patris gloriâ, et Templi honore. Est autem zelus studium ardens amoliendi quidquid officit bono rei amatæ. Christus autem, ut amabat summè Patrem, et Ecclesiam sponsam; ita zelum habet pro iis ardentissimum; de quo in Psalmo: *Zelus domus tuæ comedit me*. Nam pro zelo suo, tradidit se morti consumendum. Et quidquid cogitabat vel agebat, zelus erat: et in zelum totus erat conversus; uti ignis convertit in se quæ arripit. Hinc tam fortis et intrepidus factus ad ejiciendos profanatores templi, ut non fuerit veritus illorum vim; quia *fortis est ut mors dilectio, dura sicut in-*

Christi
zelus.

Ps. 68. 10.

Cant. 8. 6.

Prov. 3. 12 et Heb. 12. 6. *ferus æmulatione.* Flagellum facit quasi in filios : nam quem diligit Dominus corripit. Quo autem zelo flagellum arripuit, eodem se pro nobis flagellandum dedit. O zelo induar in carnem meam, ad eam castigandam, et pro alienis quoque culpis impediendis ! Optem ne auferatur ejus zelus à me, sed castiget in misericordiâ, me peccantem.

PUNCTUM II.

Judæi petunt à Christo signum, ad comprobandam potestatem istud audendi. Pro signo ait : *Soluite templum hoc, et in tribus diebus excitabo illud.* *Joan. 2. 19.* Duplex signum dat : 1. Quòd permittet solvi templum Corporis sui (*in quo inhabitat plenitudo Divinitatis corporaliter*), per dirissimos cruciatus : 2. Quòd propriâ virtute illud excitabit gloriosius. Tale etiam dedit in Jonâ, qui in mare dejectus, in ventre ceti delituit triduum ; qui est typus mortis : tum redditus est incolumis ; qui est, resurrectionis. Clarè ostendit suo permissu futurum ut occidatur. Idque verè prodigii loco est, ut cujus anima erat gloriosa, corpus morti subiceretur. Magnum hoc extitit signum, et caritatis in nos, ut ædificaremur ipsi in templum sanctum Dei ; et potentiae, quòd moriendo nos vivificavit. Per hæc signa factum, ut omnia ad se traheret exaltatus in crucem ; nec jam funiculis ad flagellum faciendum uteretur, sed ad vinculum nectendum caritatis, quo nos traheret in funiculis Adee. *Osee. 11. 4.* Oratio. Domine ! anima mea templum est. Illud ego

destruo peccando : tu reædifica tribus diebus ; in primo, gratiâ tuâ vivificando ; in secundo, perseverantiam usque ad finem largiendo ; in tertio, ad vitam resuscitando.

PUNCTUM III.

Quòd iterum ante passionem ejecit negotiatores. Sed hæc vice non adhibuit flagellum, ut in primâ : in quâ est significata lex vetus, quæ est timoris ; in secundâ autem, lex gratiæ quæ est amoris. In primâ dixit : *Nolite facere domum Patris mei, domum negotiationis* ; in secundâ autem : *Vos fecistis illam speluncam latronum.* Est domus negotiandi ; sed cum Deo. *Joan. 2. 16. Luc. 19. 46.* Spelunca fit latronum, quòd in negotiando plerumquæ fraudes fiant. In primâ, *ejecit negotiantes et pecora ; et subvertit mensas* ; in secundâ, non sinebat ut vel quispiam transferret vas per templum. Anima mea debet ipsa orationis esse domus, quam ingrediens, orabo *Patrem in abscondito ; et qui videt in abscondito, reddet mihi.* Hoc oratorium nobiscum serimus : *Volo viros orare in omni loco, levantes puras manus, sine irâ et disceptatione.* *Marc. 11. 15. Tim. 2. 8.*

Absit ab hæc domo negotiatio profana, et tumultus passionum, necnon cupiditas et avaritia. Universè sit munda à culpis, quieta à perturbationibus, ornata virtutum exercitationibus. Quis oret in ecclesiâ quæ sordet, et tumultus est plena. Domine ! sume zelum, et ejice ex me quidquid officit domui tuæ, templo tuo. *Sit munda.*

MEDITATIO XI.

De Sermone Domini in monte habito.

Pars prima Sermonis.

De octo beatitudinibus.

PUNCTUM I.

I. TRIPLEX Christi munus in hoc sermone, nempe, munus doctoris, in quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ Dei; qui non docet curiosa, et inutilia, sed scientiam salutis: Legislatoris, qui legem veterem declarat; adversus depravationes pharisaicas, et adjicit quod minùs erat in illâ expressum: consiliarii, qui suadet optima, et perfecta, super debitum legis. 2. Hoc triplex munus exercet excellenter: quia non exterius tantum docet, sed intus etiam illuminat: non præcipit tantum, sed movet ad implendum quod melius est. 3. Non olim tantum, sed etiam nunc eadem præstat, non quoad exterius ministerium, sed quoad internam illuminationem, motionem, et inspirationem. Domine, esto mihi doctor! *Declaratio sermonum tuorum illuminat et intellectum dat parvulis. Esto legislator: Da quod jubes, et jube quod vis. Esto consiliarius: Trahe me: post te curremus in odorem unguentorum tuorum.*

Christus
Coloss. 2.Docet,
illuminat,
moveret.Ps. 118.
130.August.
in Conf.

Cant. 1. 3.

De Serm. Domini in monte, etc. 285

PUNCTUM II.

De ipsis Beatitudinibus generatim.

1. Quòd hæc virtutes sunt veteres, et novæ: veteres ^{Acerbæ.} quidem, quia semper ita res habuit, ut tales essent beati, alii contra miseri; novæ autem, quia latebant, et parùm erant exercitæ, donec eas Christus verbo et exemplo commendavit. Deindè sunt carni amaræ, spiritui autem salutares; instar myrrhæ, quæ cum sit amara, servat à corruptione: ut hic conveniat illud Christo: *Labia tua distillantia myrrham* ^{Cant. 5.} **2.** Quòd Christus ab his rebus vocarit homines beatos; contra mundi sensum, qui felicitatem in contrariis ponit, in his verò miseriam. **3.** Quòd sint quasi totidem gradus conscendendi ad perfectionem, et in ipsum Cælum. ^{13. Munda contrarie.}

Circa singulas autem considerari debent ista: ^{Octo gradus in Cælum.} *Primò*, ipsi actus virtutis; *secundò*, exemplum Christi; *tertiò*, præmium promissum; *quartò*, pœna ex contrario.

PUNCTUM III.

Beati pauperes spiritu, quoniam, etc.

Matt. 5. 3.

I. Actus hujus paupertatis numerantur quinque. **1.** Pauper spiritu est, qui affectu paratus est omnia potius perdere, quam Deum offendere. **2.** Qui Spiritu divino impulsus, reliquit omnia, ut Christum sequatur vocantem. **3.** Qui spiritu non est inflatus, non alta sapit, de se suisque talentis præsumens; ^{1. Paupertatis actus quinque.}

nec æstimationis apud homines, laudis, gratiæ, honorisque est appetens, sed contemptor. 4. Qui non his tantum externis seipsum exuit, sed internis quodammodo naturæ facultatibus, iudicio et voluntate; suum iudicium facile submittens, ac facile aliis cedens; nullis etiam affectibus ac desideriis distentus: ut verè dicat: *Quid mihi est in Cælo, et à te quid volui super terram?* 5. Qui intimè agnoscit, quid quid tandem habet naturæ aut gratiæ, dona esse Dei; nec ex seipso habere aliud, quàm nihilum naturæ, id est, non esse; et nihilum gratiæ, quod est peccatum.

II.
Christus
exercuit
hos actus:

II. Exemplum Christi, quoad primum actum. Quàm Christus abfuit ab hoc affectu, qui sic studuit cupiditatem evellere è cordibus nostris! Quoad secundum, reipsa amplexus est paupertatem, ut ex totâ ejus vitâ apparet. Quoad tertium, non tumuit spiritu; qui non suam, sed Patris gloriam quærebat, et qui dicebat:

Joan. 8. 54. *Si ego quero gloriam meam, gloria mea nihil est; et:*

Matt. 11. *Discite à me, quia... sum... humilis corde.* Quoad quartum, propriâ se voluntate exuerat, qui dicebat: *Descendi, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem*

Luc. 22. *ejus qui misit me; et: Non mea voluntas, sed tua fiat; et: Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus qui misit*

Joan. 4. 34. *me.* Quoad quintum, profitebatur non se posse à se facere quidquam, nisi quod vidisset Patrem facientem; et:

Joan. 5. 19. *Mea doctrina non est mea; et: Cur me dicis bonum? nemo bonus nisi solus Deus.* Ille solus ex proprio bonus: cæteri ex alieno, ex se autem nihil.

III. Præmium: *Quoniam ipsorum est regnum Cælorum.* Beatitudo cælestis est summum et omne bonum. Ideò per varia bona, quæ apud mortales præcipua habentur, declaratur: inter quæ est ipsum regnare. Et quadrat peculiariter pauperibus Christi; ut intelligatur quanto cum sœnore Deus refundat quod propter ipsum relictum est: *Suscilians à terrâ inopem... ut colloceat eum cum principibus populi sui.* Deindè, etiam in hac vitâ pauper spiritu fruitur hoc regno, per spem et prægustationem illius boni, quâ semet solatur, et confortat. Præterea: quia, teste Paulo, *regnum Dei... est... justitia, et pax, et gaudium in Spiritu sancto;* quæ pauper spiritu etiam nunc percipit.

IV. Pœna ex contrario: *Væ vobis divitibus, qui nunc habetis consolationem vestram;* quia hæc consolatio non extenditur ultra momentum vitæ præsentis. Deindè, his memoria mortis amara est, quippe cor habentibus in terrâ, ubi est thesaurus illorum; non in Cælo, quò vix aspirant. Denique consolatio illorum multis acerbitatibus mixta est, quippe non in Spiritu sancto.

PUNCTUM IV.

Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram. Matt. 5. 4.

I. Actus sunt tres. *Primus* frænat iram, et appetitum vindictæ; et cum zelus sumendus est, facit ut absque conturbatione internâ et externâ. *Secundus* alloquio et moribus nos exhibet suaves, nec ullâ re,

III.
Pauperum
beatitudo.

Spes certa
Cæli.

Rom. 14.
17.

IV.
Pœna.
Luc. 6. 24.

I.
Actus
mansuetudinis
tres.

aut verbo; graves et molestos. *Tertius* in eo est ut quis aded non quærat vindictam de accepto malo, ut nec pro justâ suâ defensione ad repellendum nocere velit, quando etiam liceat, et valeat, paratus potiùs alteram maxillam præbere.

II. Exemplum Christi; nam de illo Isaias: *Non clamabit, nec audietur vox ejus foris; calamum quasi-satum non conteret, et linum fumigans non exstinguet... non erit tristis, neque turbulentus.* Et S. Petrus: *Cum malediceretur, non maledicebat; cum pateretur, non comminabatur: tradebat autem judicanti se injustè.* Et ipse de se: *Discite à me, quia mitis sum et humilis corde.*

III. Præmium: *Quoniam ipsi possidebunt terram;* terram cordis sui, quippe affectibus suis dominantes: item, corda aliorum; nam, qui opera sua *in mansuetudine* perficiunt, *super hominum gloriam* diliguntur. Denique *hæreditabunt terram.* Ita describitur beatitudo tanquàm bonum stabile: *Terra enim in æternum stat.* Quasi dicat: Licet mansueti per injuriam spolientur præteritis bonis, manet illos inamissibilis possessio in Cælis: cujus intuitu nihil morantur præsentia damna, vel injurias; sed immoti et æquabiles, tanquàm Cælo fixi perseverant.

IV. È contrario immites sunt imprimis impotentes suâ, ac suarum passionum servi: Deinde ingrati et exosi aliis: Demùm, quia ad terram illam non applicuerunt cor suum, fluctibus turbationum jactantur, cum nunquàm desint adversantia.

PUNCTUM V.

Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur. Matt. 5.

I. Est triplex luctus: 1. Compunctionis ob offensum à me Numen, et propensionem ad peccandum: *Infelix ego homo! quis me liberabit de corpore mortis hujus?* 2. Compassionis super multitudine peccatorum, et pereuntium: 3. Devotionis, ob absentiam Dei, ejusque desiderium. Porrò luctus consistit, non in mœrore solùm animi, sed in recusatione delectabilium; juxta illud: *Risum reputavi errorem, et gaudio dixi: Quid frustra deciperis?* Hoc præstant ex instituto religiosi, abdicantes se mundi solatiis, nisi ea, obliti vocationis suæ, aliquandò resumant.

II. Exemplum Christi. Nunquàm risit; flevit sæpiùs, et usque ad sanguinis sudorem luxit; et nihil minùs quàm oblectamenta quæsit.

III. Præmium: *Quoniam ipsi consolabuntur.* Beatitudo est quoddam solatium, quod funditùs omnes luctùs causas tollit. Ibi extra omnem peccati aleam erimus; ibi desideratum, ac summum bonum plenè, et inamissibiliter possidebitur; et post universale judicium, peccati regnum penitùs delebitur, illius membris æterno igni addictis: super quo beati Deum laudabunt, et gaudebunt de justâ vindictâ, non ampliùs compatiens.

IV. Pœna gaudentium nunc. *Væ vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis. Risus dolore miscebitur,*

Actus beati fletus tres.

Rom. 7. 24.

Eccle. 2. 2.

II.

III. Christi fletus.

Præmium solatium.

IV. Pœna risus. *Luc. 6. 25.*

Prov. 14. *et extrema gaudii luctus occupat. Ibi erit fletus et stridor dentium. Quantum glorificavit se, et in deliciis fuit,*

Matt. 8. *tantum date illi tormentum et luctum; quia in corde suo dixit: Sedeo regina, et luctum non videbo.*

Apoc. 18. 7.

PUNCTUM VI.

Matt. 5.6. *Beati qui esuriunt et sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.*

I. Actus justitiæ factus
I. Justitiæ nomine intelligitur, tum habitualis, quâ sanctificamur; tum actualis, quæ constat operibus omnium virtutum; et denique ipsa salus animæ nostræ, et inchoata nunc, et in Cælo perficienda. Actus sunt: 1. Magno affectu cupere omne debitum implere virtutis: 2. Amplius adspirare ad id quod perfectum est in omni justitiâ et sanctitate: 3. Esurire et sitire Christum ipsum, qui est nostra justitia; optando et ei uniri, tum corporaliter in sacramento, tum spiritaliter, per fidem vivam, et inimum gustum divinarum consolationum: 4. Anhelare ad perfectam justitiâ patriæ, ubi, viso Deo, anima plenè transformatur in similitudinem illius.

II. Nomen et sitis Christi.
II. Exemplum Christi, cui cibus erat facere voluntatem Patris, et mori pro illius gloriâ, et salute nostrâ: *Baptismo habeo baptizari, et quomodo coarctor?* Et in cruce: *Sitio.*

III. Præmium.
III. Præmium: *Quoniam ipsi saturabuntur;* tum in hac vitâ, meritis et justitiâ aucti, divinisque consolationibus assiduè affecti; tum in alterâ, ubi plenè satiabuntur, cum apparuerit gloria Dei.

IV.

IV. Oppositum: *Væ vobis, qui saturati estis, quia esurietis:* saturati à cibo et potu, et oblectamentis vitæ præsentis, et qui nunc expletis cupiditates vestras; quia esurietis, ut ille, qui petebat guttam aquæ, et negabatur ei; justo nimirum judicio: *Et divites dimisit inanes.*

PUNCTUM VII.

Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.

I. Actus sunt ipsa misericordiæ opera, tum corporalia, tum spiritualia; circa quæ observandum: 1. Ut nemo excludatur, neque inimicus. 2. Ut in omni occasione exhibeatur, pro facultate; et cum quis per se nequit, per alios, et à Deo saltem petatur misero auxilium. 3. Ut ex affectu interno commiserationis succurratur.

II. Exemplum Christi, qui pertransiit benefaciendo et sanando omnes oppressos à diabolo; et dicebat: *Discite quid est: Misericordiam volo non sacrificium;* et hortabatur: *Estote misericordes. Non habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris, tentatum per omnia.*

III. Præmium: *Quoniam ipsi misericordiam consequentur;* tum in hac vitâ, tam in corpore, quam animâ; tum in alterâ, perfectè, quoad utrumque. Et quidem, *quâ mensurâ mensi fueritis, remetietur vobis.* Beatitudo cælestis est summa et omnis misericordia.

Duvont. Compend. I.

R

IV. ^{IV. Poena.} Oppositum : *Nonne oportuit misereri consensu*
^{Matt. 18. 33.} *tui, sicut ego tui miserus sum? Mittite eum in tenebras*
^{Jac. 2. 13.} *exteriores. Judicium sine misericordiâ illi qui non fecit*
misericordiam: Ex operibus misericordiæ judicabitur
mundus, sive omissis, sive exhibitis.

PUNCTUM VIII.

^{Matt. 5. 8.} *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.*

I. ^{I. Puritas cordis. 1 Tim. 1. 5.} Mundities hæc est caritas perfecta, cui insint illa tria, ex Paulo : *De corde puro; experte peccati mortalis et venialis, saltem quoad affectum et habituationem: et conscientia bonâ; sanctis cogitationibus et affectibus plenâ, abstersis contrariis: Et fide non fictâ; ut qui servit Deo non simulatè, aut videri volens, et eâdem sinceritate erga homines utitur.*

II. ^{II. Christus.} Exemplum Christi, qui nec peccare potuit, nec ab inimicis argui de peccato; in quem Satan nec per suggestionem aliquid potuit, qui fictos maxime odit : *Væ vobis, qui mundatis quod de foris est. Denique est candor lucis æternæ, speculum sine maculâ, et imago bonitatis.*

III. ^{III. Præmium.} Præmium : *Quoniam ipsi Deum videbunt.* Hæc est essentialis beatitudo. In præcedentibus, ex aliquo affectu judicabitur; hic ex ipsâ essentiali ratione. ^{Ps. 23. 3.} *Quis ascendet in montem Domini? Innocens manibus et mundo corde.*

IV. ^{IV. Apoc. 22. 15.} Oppositum : *Foris canes et venefici, et impudici,*

De Serm. Domini in monte, etc. 291
et homicidæ, et idolis servientes, et omnis qui amat et facit mendacium: nihil enim coinquinatum illuc introibit.

PUNCTUM IX.

Beati pacifici: quoniam filii Dei vocabuntur. ^{Matt. 5. 9.}

I. Pacificus est fovens pacem : 1. In seipso, ut caro spiritui, passiones rationi, hæc Deo consentiat et subjaceat : 2. Erga alios, juxta Apostolum : *Quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes: Inter alios, ut inter se pacem servent: 4. Inter eosdem, ut cum Deo reconcilientur operando.* Hæc est *pax quæ exsuperat omnem sensum.* ^{Phil. 4. 7.}

II. Exemplum Christi, qui è Cælo venit, ut hanc pacem nobis daret; ideoque vocatur Rex pacificus. Hanc solitus precari suis, hanc jussit ut precarentur quocunque irent. Denique per sanguinem suum pacificavit omnia : *Sive quæ in terris, sive quæ in Cælis sunt.* ^{Col. 1. 20.}

III. Præmium : *Quoniam Filii Dei vocabuntur.* Specialiter tunc habebuntur Filii, et peculiariter pro talibus tractabuntur, et tandem copiosam hæreditatem, ut singulariter dilecti filii, consequentur. ^{III. Præmium.}

PUNCTUM X.

Beati qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum Cælorum. ^{Matt. 5. 10.}

I. Considera quatuor. 1. Quæ sit persecutio : omne genus incommodi. 2. A quo inferatur : à diabolo, ^{I. Persecutiones.}

odio virtutis, et ab hominibus ejus ministris; nec ab alienis tantum, sed ab domesticis et fratribus.

^{15.} *Pet. 4.* 3. Non ob culpam, sed propter virtutem. *Nemo vestrum patiat, ut homicida, aut fur, aut maledicus... Si autem ut christianus, non erubescat, sed glorificet Deum in isto nomine.* 4. Modus ferendi: patienter et gaudenter; quia dignus habitus es pro nomine Dei contumeliam pati.

II. Exemplum Christi eximium secundum illa quatuor.

III. Præmium: *Quoniam ipsorum est regnum Cælorum*; et: *Gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in Cælis.* Indicatur præ aliis copiosius munerandos; et spe tantæ remunerationis meritò gaudendum in malis, quia tantum afferunt bonum.

IV. Oppositum: *Væ cum benedixerint vobis homines.*

MEDITATIO XII.

De triplici Munere apostolico, purgandi, illuminandi, et perficiendi.

Secunda pars Sermonis.

PUNCTUM I.

^{13.} ^{12.} ^{11.} ^{10.} ^{9.} ^{8.} ^{7.} ^{6.} ^{5.} ^{4.} ^{3.} ^{2.} ^{1.} ^{0.} ^{-1.} ^{-2.} ^{-3.} ^{-4.} ^{-5.} ^{-6.} ^{-7.} ^{-8.} ^{-9.} ^{-10.} ^{-11.} ^{-12.} ^{-13.} ^{-14.} ^{-15.} ^{-16.} ^{-17.} ^{-18.} ^{-19.} ^{-20.} ^{-21.} ^{-22.} ^{-23.} ^{-24.} ^{-25.} ^{-26.} ^{-27.} ^{-28.} ^{-29.} ^{-30.} ^{-31.} ^{-32.} ^{-33.} ^{-34.} ^{-35.} ^{-36.} ^{-37.} ^{-38.} ^{-39.} ^{-40.} ^{-41.} ^{-42.} ^{-43.} ^{-44.} ^{-45.} ^{-46.} ^{-47.} ^{-48.} ^{-49.} ^{-50.} ^{-51.} ^{-52.} ^{-53.} ^{-54.} ^{-55.} ^{-56.} ^{-57.} ^{-58.} ^{-59.} ^{-60.} ^{-61.} ^{-62.} ^{-63.} ^{-64.} ^{-65.} ^{-66.} ^{-67.} ^{-68.} ^{-69.} ^{-70.} ^{-71.} ^{-72.} ^{-73.} ^{-74.} ^{-75.} ^{-76.} ^{-77.} ^{-78.} ^{-79.} ^{-80.} ^{-81.} ^{-82.} ^{-83.} ^{-84.} ^{-85.} ^{-86.} ^{-87.} ^{-88.} ^{-89.} ^{-90.} ^{-91.} ^{-92.} ^{-93.} ^{-94.} ^{-95.} ^{-96.} ^{-97.} ^{-98.} ^{-99.} ^{-100.} ^{-101.} ^{-102.} ^{-103.} ^{-104.} ^{-105.} ^{-106.} ^{-107.} ^{-108.} ^{-109.} ^{-110.} ^{-111.} ^{-112.} ^{-113.} ^{-114.} ^{-115.} ^{-116.} ^{-117.} ^{-118.} ^{-119.} ^{-120.} ^{-121.} ^{-122.} ^{-123.} ^{-124.} ^{-125.} ^{-126.} ^{-127.} ^{-128.} ^{-129.} ^{-130.} ^{-131.} ^{-132.} ^{-133.} ^{-134.} ^{-135.} ^{-136.} ^{-137.} ^{-138.} ^{-139.} ^{-140.} ^{-141.} ^{-142.} ^{-143.} ^{-144.} ^{-145.} ^{-146.} ^{-147.} ^{-148.} ^{-149.} ^{-150.} ^{-151.} ^{-152.} ^{-153.} ^{-154.} ^{-155.} ^{-156.} ^{-157.} ^{-158.} ^{-159.} ^{-160.} ^{-161.} ^{-162.} ^{-163.} ^{-164.} ^{-165.} ^{-166.} ^{-167.} ^{-168.} ^{-169.} ^{-170.} ^{-171.} ^{-172.} ^{-173.} ^{-174.} ^{-175.} ^{-176.} ^{-177.} ^{-178.} ^{-179.} ^{-180.} ^{-181.} ^{-182.} ^{-183.} ^{-184.} ^{-185.} ^{-186.} ^{-187.} ^{-188.} ^{-189.} ^{-190.} ^{-191.} ^{-192.} ^{-193.} ^{-194.} ^{-195.} ^{-196.} ^{-197.} ^{-198.} ^{-199.} ^{-200.} ^{-201.} ^{-202.} ^{-203.} ^{-204.} ^{-205.} ^{-206.} ^{-207.} ^{-208.} ^{-209.} ^{-210.} ^{-211.} ^{-212.} ^{-213.} ^{-214.} ^{-215.} ^{-216.} ^{-217.} ^{-218.} ^{-219.} ^{-220.} ^{-221.} ^{-222.} ^{-223.} ^{-224.} ^{-225.} ^{-226.} ^{-227.} ^{-228.} ^{-229.} ^{-230.} ^{-231.} ^{-232.} ^{-233.} ^{-234.} ^{-235.} ^{-236.} ^{-237.} ^{-238.} ^{-239.} ^{-240.} ^{-241.} ^{-242.} ^{-243.} ^{-244.} ^{-245.} ^{-246.} ^{-247.} ^{-248.} ^{-249.} ^{-250.} ^{-251.} ^{-252.} ^{-253.} ^{-254.} ^{-255.} ^{-256.} ^{-257.} ^{-258.} ^{-259.} ^{-260.} ^{-261.} ^{-262.} ^{-263.} ^{-264.} ^{-265.} ^{-266.} ^{-267.} ^{-268.} ^{-269.} ^{-270.} ^{-271.} ^{-272.} ^{-273.} ^{-274.} ^{-275.} ^{-276.} ^{-277.} ^{-278.} ^{-279.} ^{-280.} ^{-281.} ^{-282.} ^{-283.} ^{-284.} ^{-285.} ^{-286.} ^{-287.} ^{-288.} ^{-289.} ^{-290.} ^{-291.} ^{-292.} ^{-293.} ^{-294.} ^{-295.} ^{-296.} ^{-297.} ^{-298.} ^{-299.} ^{-300.} ^{-301.} ^{-302.} ^{-303.} ^{-304.} ^{-305.} ^{-306.} ^{-307.} ^{-308.} ^{-309.} ^{-310.} ^{-311.} ^{-312.} ^{-313.} ^{-314.} ^{-315.} ^{-316.} ^{-317.} ^{-318.} ^{-319.} ^{-320.} ^{-321.} ^{-322.} ^{-323.} ^{-324.} ^{-325.} ^{-326.} ^{-327.} ^{-328.} ^{-329.} ^{-330.} ^{-331.} ^{-332.} ^{-333.} ^{-334.} ^{-335.} ^{-336.} ^{-337.} ^{-338.} ^{-339.} ^{-340.} ^{-341.} ^{-342.} ^{-343.} ^{-344.} ^{-345.} ^{-346.} ^{-347.} ^{-348.} ^{-349.} ^{-350.} ^{-351.} ^{-352.} ^{-353.} ^{-354.} ^{-355.} ^{-356.} ^{-357.} ^{-358.} ^{-359.} ^{-360.} ^{-361.} ^{-362.} ^{-363.} ^{-364.} ^{-365.} ^{-366.} ^{-367.} ^{-368.} ^{-369.} ^{-370.} ^{-371.} ^{-372.} ^{-373.} ^{-374.} ^{-375.} ^{-376.} ^{-377.} ^{-378.} ^{-379.} ^{-380.} ^{-381.} ^{-382.} ^{-383.} ^{-384.} ^{-385.} ^{-386.} ^{-387.} ^{-388.} ^{-389.} ^{-390.} ^{-391.} ^{-392.} ^{-393.} ^{-394.} ^{-395.} ^{-396.} ^{-397.} ^{-398.} ^{-399.} ^{-400.} ^{-401.} ^{-402.} ^{-403.} ^{-404.} ^{-405.} ^{-406.} ^{-407.} ^{-408.} ^{-409.} ^{-410.} ^{-411.} ^{-412.} ^{-413.} ^{-414.} ^{-415.} ^{-416.} ^{-417.} ^{-418.} ^{-419.} ^{-420.} ^{-421.} ^{-422.} ^{-423.} ^{-424.} ^{-425.} ^{-426.} ^{-427.} ^{-428.} ^{-429.} ^{-430.} ^{-431.} ^{-432.} ^{-433.} ^{-434.} ^{-435.} ^{-436.} ^{-437.} ^{-438.} ^{-439.} ^{-440.} ^{-441.} ^{-442.} ^{-443.} ^{-444.} ^{-445.} ^{-446.} ^{-447.} ^{-448.} ^{-449.} ^{-450.} ^{-451.} ^{-452.} ^{-453.} ^{-454.} ^{-455.} ^{-456.} ^{-457.} ^{-458.} ^{-459.} ^{-460.} ^{-461.} ^{-462.} ^{-463.} ^{-464.} ^{-465.} ^{-466.} ^{-467.} ^{-468.} ^{-469.} ^{-470.} ^{-471.} ^{-472.} ^{-473.} ^{-474.} ^{-475.} ^{-476.} ^{-477.} ^{-478.} ^{-479.} ^{-480.} ^{-481.} ^{-482.} ^{-483.} ^{-484.} ^{-485.} ^{-486.} ^{-487.} ^{-488.} ^{-489.} ^{-490.} ^{-491.} ^{-492.} ^{-493.} ^{-494.} ^{-495.} ^{-496.} ^{-497.} ^{-498.} ^{-499.} ^{-500.} ^{-501.} ^{-502.} ^{-503.} ^{-504.} ^{-505.} ^{-506.} ^{-507.} ^{-508.} ^{-509.} ^{-510.} ^{-511.} ^{-512.} ^{-513.} ^{-514.} ^{-515.} ^{-516.} ^{-517.} ^{-518.} ^{-519.} ^{-520.} ^{-521.} ^{-522.} ^{-523.} ^{-524.} ^{-525.} ^{-526.} ^{-527.} ^{-528.} ^{-529.} ^{-530.} ^{-531.} ^{-532.} ^{-533.} ^{-534.} ^{-535.} ^{-536.} ^{-537.} ^{-538.} ^{-539.} ^{-540.} ^{-541.} ^{-542.} ^{-543.} ^{-544.} ^{-545.} ^{-546.} ^{-547.} ^{-548.} ^{-549.} ^{-550.} ^{-551.} ^{-552.} ^{-553.} ^{-554.} ^{-555.} ^{-556.} ^{-557.} ^{-558.} ^{-559.} ^{-560.} ^{-561.} ^{-562.} ^{-563.} ^{-564.} ^{-565.} ^{-566.} ^{-567.} ^{-568.} ^{-569.} ^{-570.} ^{-571.} ^{-572.} ^{-573.} ^{-574.} ^{-575.} ^{-576.} ^{-577.} ^{-578.} ^{-579.} ^{-580.} ^{-581.} ^{-582.} ^{-583.} ^{-584.} ^{-585.} ^{-586.} ^{-587.} ^{-588.} ^{-589.} ^{-590.} ^{-591.} ^{-592.} ^{-593.} ^{-594.} ^{-595.} ^{-596.} ^{-597.} ^{-598.} ^{-599.} ^{-600.} ^{-601.} ^{-602.} ^{-603.} ^{-604.} ^{-605.} ^{-606.} ^{-607.} ^{-608.} ^{-609.} ^{-610.} ^{-611.} ^{-612.} ^{-613.} ^{-614.} ^{-615.} ^{-616.} ^{-617.} ^{-618.} ^{-619.} ^{-620.} ^{-621.} ^{-622.} ^{-623.} ^{-624.} ^{-625.} ^{-626.} ^{-627.} ^{-628.} ^{-629.} ^{-630.} ^{-631.} ^{-632.} ^{-633.} ^{-634.} ^{-635.} ^{-636.} ^{-637.} ^{-638.} ^{-639.} ^{-640.} ^{-641.} ^{-642.} ^{-643.} ^{-644.} ^{-645.} ^{-646.} ^{-647.} ^{-648.} ^{-649.} ^{-650.} ^{-651.} ^{-652.} ^{-653.} ^{-654.} ^{-655.} ^{-656.} ^{-657.} ^{-658.} ^{-659.} ^{-660.} ^{-661.} ^{-662.} ^{-663.} ^{-664.} ^{-665.} ^{-666.} ^{-667.} ^{-668.} ^{-669.} ^{-670.} ^{-671.} ^{-672.} ^{-673.} ^{-674.} ^{-675.} ^{-676.} ^{-677.} ^{-678.} ^{-679.} ^{-680.} ^{-681.} ^{-682.} ^{-683.} ^{-684.} ^{-685.} ^{-686.} ^{-687.} ^{-688.} ^{-689.} ^{-690.} ^{-691.} ^{-692.} ^{-693.} ^{-694.} ^{-695.} ^{-696.} ^{-697.} ^{-698.} ^{-699.} ^{-700.} ^{-701.} ^{-702.} ^{-703.} ^{-704.} ^{-705.} ^{-706.} ^{-707.} ^{-708.} ^{-709.} ^{-710.} ^{-711.} ^{-712.} ^{-713.} ^{-714.} ^{-715.} ^{-716.} ^{-717.} ^{-718.} ^{-719.} ^{-720.} ^{-721.} ^{-722.} ^{-723.} ^{-724.} ^{-725.} ^{-726.} ^{-727.} ^{-728.} ^{-729.} ^{-730.} ^{-731.} ^{-732.} ^{-733.} ^{-734.} ^{-735.} ^{-736.} ^{-737.} ^{-738.} ^{-739.} ^{-740.} ^{-741.} ^{-742.} ^{-743.} ^{-744.} ^{-745.} ^{-746.} ^{-747.} ^{-748.} ^{-749.} ^{-750.} ^{-751.} ^{-752.} ^{-753.} ^{-754.} ^{-755.} ^{-756.} ^{-757.} ^{-758.} ^{-759.} ^{-760.} ^{-761.} ^{-762.} ^{-763.} ^{-764.} ^{-765.} ^{-766.} ^{-767.} ^{-768.} ^{-769.} ^{-770.} ^{-771.} ^{-772.} ^{-773.} ^{-774.} ^{-775.} ^{-776.} ^{-777.} ^{-778.} ^{-779.} ^{-780.} ^{-781.} ^{-782.} ^{-783.} ^{-784.} ^{-785.} ^{-786.} ^{-787.} ^{-788.} ^{-789.} ^{-790.} ^{-791.} ^{-792.} ^{-793.} ^{-794.} ^{-795.} ^{-796.} ^{-797.} ^{-798.} ^{-799.} ^{-800.} ^{-801.} ^{-802.} ^{-803.} ^{-804.} ^{-805.} ^{-806.} ^{-807.} ^{-808.} ^{-809.} ^{-810.} ^{-811.} ^{-812.} ^{-813.} ^{-814.} ^{-815.} ^{-816.} ^{-817.} ^{-818.} ^{-819.} ^{-820.} ^{-821.} ^{-822.} ^{-823.} ^{-824.} ^{-825.} ^{-826.} ^{-827.} ^{-828.} ^{-829.} ^{-830.} ^{-831.} ^{-832.} ^{-833.} ^{-834.} ^{-835.} ^{-836.} ^{-837.} ^{-838.} ^{-839.} ^{-840.} ^{-841.} ^{-842.} ^{-843.} ^{-844.} ^{-845.} ^{-846.} ^{-847.} ^{-848.} ^{-849.} ^{-850.} ^{-851.} ^{-852.} ^{-853.} ^{-854.} ^{-855.} ^{-856.} ^{-857.} ^{-858.} ^{-859.} ^{-860.} ^{-861.} ^{-862.} ^{-863.} ^{-864.} ^{-865.} ^{-866.} ^{-867.} ^{-868.} ^{-869.} ^{-870.} ^{-871.} ^{-872.} ^{-873.} ^{-874.} ^{-875.} ^{-876.} ^{-877.} ^{-878.} ^{-879.} ^{-880.} ^{-881.} ^{-882.} ^{-883.} ^{-884.} ^{-885.} ^{-886.} ^{-887.} ^{-888.} ^{-889.} ^{-890.} ^{-891.} ^{-892.} ^{-893.} ^{-894.} ^{-895.} ^{-896.} ^{-897.} ^{-898.} ^{-899.} ^{-900.} ^{-901.} ^{-902.} ^{-903.} ^{-904.} ^{-905.} ^{-906.} ^{-907.} ^{-908.} ^{-909.} ^{-910.} ^{-911.} ^{-912.} ^{-913.} ^{-914.} ^{-915.} ^{-916.} ^{-917.} ^{-918.} ^{-919.} ^{-920.} ^{-921.} ^{-922.} ^{-923.} ^{-924.} ^{-925.} ^{-926.} ^{-927.} ^{-928.} ^{-929.} ^{-930.} ^{-931.} ^{-932.} ^{-933.} ^{-934.} ^{-935.} ^{-936.} ^{-937.} ^{-938.} ^{-939.} ^{-940.} ^{-941.} ^{-942.} ^{-943.} ^{-944.} ^{-945.} ^{-946.} ^{-947.} ^{-948.} ^{-949.} ^{-950.} ^{-951.} ^{-952.} ^{-953.} ^{-954.} ^{-955.} ^{-956.} ^{-957.} ^{-958.} ^{-959.} ^{-960.} ^{-961.} ^{-962.} ^{-963.} ^{-964.} ^{-965.} ^{-966.} ^{-967.} ^{-968.} ^{-969.} ^{-970.} ^{-971.} ^{-972.} ^{-973.} ^{-974.} ^{-975.} ^{-976.} ^{-977.} ^{-978.} ^{-979.} ^{-980.} ^{-981.} ^{-982.} ^{-983.} ^{-984.} ^{-985.} ^{-986.} ^{-987.} ^{-988.} ^{-989.} ^{-990.} ^{-991.} ^{-992.} ^{-993.} ^{-994.} ^{-995.} ^{-996.} ^{-997.} ^{-998.} ^{-999.} ^{-1000.} ^{-1001.} ^{-1002.} ^{-1003.} ^{-1004.} ^{-1005.} ^{-1006.} ^{-1007.} ^{-1008.} ^{-1009.} ^{-1010.} ^{-1011.} ^{-1012.} ^{-1013.} ^{-1014.} ^{-1015.} ^{-1016.} ^{-1017.} ^{-1018.} ^{-1019.} ^{-1020.} ^{-1021.} ^{-1022.} ^{-1023.} ^{-1024.} ^{-1025.} ^{-1026.} ^{-1027.} ^{-1028.} ^{-1029.} ^{-1030.} ^{-1031.} ^{-1032.} ^{-1033.} ^{-1034.} ^{-1035.} ^{-1036.} ^{-1037.} ^{-1038.} ^{-1039.} ^{-1040.} ^{-1041.} ^{-1042.} ^{-1043.} ^{-1044.} ^{-1045.} ^{-1046.} ^{-1047.} ^{-1048.} ^{-1049.} ^{-1050.} ^{-1051.} ^{-1052.} ^{-1053.} ^{-1054.} ^{-1055.} ^{-1056.} ^{-1057.} ^{-1058.} ^{-1059.} ^{-1060.} ^{-1061.} ^{-1062.} ^{-1063.} ^{-1064.} ^{-1065.} ^{-1066.} ^{-1067.} ^{-1068.} ^{-1069.} ^{-1070.} ^{-1071.} ^{-1072.} ^{-1073.} ^{-1074.} ^{-1075.} ^{-1076.} ^{-1077.} ^{-1078.} ^{-1079.} ^{-1080.} ^{-1081.} ^{-1082.} ^{-1083.} ^{-1084.} ^{-1085.} ^{-1086.} ^{-1087.} ^{-1088.} ^{-1089.} ^{-1090.} ^{-1091.} ^{-1092.} ^{-1093.} ^{-1094.} ^{-1095.} ^{-1096.} ^{-1097.} ^{-1098.} ^{-1099.} ^{-1100.} ^{-1101.} ^{-1102.} ^{-1103.} ^{-1104.} ^{-1105.} ^{-1106.} ^{-1107.} ^{-1108.} ^{-1109.} ^{-1110.} ^{-1111.} ^{-1112.} ^{-1113.} ^{-1114.} ^{-1115.} ^{-1116.} ^{-1117.} ^{-1118.} ^{-1119.} ^{-1120.} ^{-1121.} ^{-1122.} ^{-1123.} ^{-1124.} ^{-1125.} ^{-1126.} ^{-1127.} ^{-1128.} ^{-1129.} ^{-1130.} ^{-1131.} ^{-1132.} ^{-1133.} ^{-1134.} ^{-1135.} ^{-1136.} ^{-1137.} ^{-1138.} ^{-1139.} ^{-1140.} ^{-1141.} ^{-1142.} ^{-1143.} ^{-1144.} ^{-1145.} ^{-1146.} ^{-1147.} ^{-1148.} ^{-1149.} ^{-1150.} ^{-1151.} ^{-1152.} ^{-1153.} ^{-1154.} ^{-1155.} ^{-1156.} ^{-1157.} ^{-1158.} ^{-1159.} ^{-1160.} ^{-1161.} ^{-1162.} ^{-1163.} ^{-1164.} ^{-1165.} ^{-1166.} ^{-1167.} ^{-1168.} ^{-1169.} ^{-1170.} ^{-1171.} ^{-1172.} ^{-1173.} ^{-1174.} ^{-1175.} ^{-1176.} ^{-1177.} ^{-1178.} ^{-1179.} ^{-1180.} ^{-1181.} ^{-1182.} ^{-1183.} ^{-1184.} ^{-1185.} ^{-1186.} ^{-1187.} ^{-1188.} ^{-1189.} ^{-1190.} ^{-1191.} ^{-1192.} ^{-1193.} ^{-1194.} ^{-1195.} ^{-1196.} ^{-1197.} ^{-1198.} ^{-1199.} ^{-1200.} ^{-1201.} ^{-1202.} ^{-1203.} ^{-1204.} ^{-1205.} ^{-1206.} ^{-1207.} ^{-1208.} ^{-1209.} ^{-1210.} ^{-1211.} ^{-1212.} ^{-1213.} ^{-1214.} ^{-1215.} ^{-1216.} ^{-1217.} ^{-1218.} ^{-1219.} ^{-1220.} ^{-1221.} ^{-1222.} ^{-1223.} ^{-1224.} ^{-1225.} ^{-1226.} ^{-1227.} ^{-1228.} ^{-1229.} ^{-1230.} ^{-1231.} ^{-1232.} ^{-1233.} ^{-1234.} ^{-1235.} ^{-1236.} ^{-1237.} ^{-1238.} ^{-1239.} ^{-1240.} ^{-1241.} ^{-1242.} ^{-1243.} ^{-1244.} ^{-1245.} ^{-1246.} ^{-1247.} ^{-1248.} ^{-1249.} ^{-1250.} ^{-1251.} ^{-1252.} ^{-1253.} ^{-1254.} ^{-1255.} ^{-1256.} ^{-1257.} ^{-1258.} ^{-1259.} ^{-1260.} ^{-1261.} ^{-1262.} ^{-1263.} ^{-1264.} ^{-1265.} ^{-1266.} ^{-1267.} ⁻¹

- Joan. 9. 5. Christus per excellentiam fuit lux mundi : *Quandiam sum in mundo, lux sum mundi.* Ab hoc tanquam sole accipiunt reliqui, tanquam stellæ lumen suum. Pe-
 Baruc. 3. tam ut sim una ex illis, de quibus Baruch : *Stellæ*
 34. 35. *dederunt lumen in custodiis suis, et lætate sunt; vocatæ sunt, et dixerunt: Ecce adsumus; et luxerunt ei cum jucunditate, qui fecit illas.* 2. Redarguuntur, qui juxta talentum acceptum non se impendunt in illuminandis proximis, sed lucernam sub modio abscondunt. 3. Commendantur qui doctrinam lucere faciunt exemplis honorum omnium operum : *Ut videntes glorificent Patrem vestrum; cum alioqui blasphemetur ob mala exempla doctorum.*
 Matt. 5. 16.

PUNCTUM III.

- Ibid.*
 * 14. De munere perficiendi. 1. *Non potest civitas abscondi supra montem posita.* Civitati suos apostolos comparat : quia non vult eos esse solitarios, et privatam vitam agere ; sed communem, ad se quàm plurimos attrahendo et convivendo. 2. *Supra montem posita* ; hoc est, supra magnam celsamque virtutem ; quia eminere eosdem oportet sanctitate, esseque perfectos ; juxta illud : *Supra montem excelsum ascende tu, qui evangelizas Sion. Exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jerusalem.* Tunc enim prædicatoris auditur vox, si ex edito proclamârit : et ad civitatem accursus fieri poterit, quæ non latuerit. Deîndè supra montem est civitas : quia vir perfectus debet ad celsitudinem perfectionis homi-
- Ibid.*
 * 14. Civitas
 Apostoli
 Supra montem, quid?
 Isa. 40. 9.
 Vir perfectus in monte.

De excellentiâ legis Evangel. 295
 nes juvare, atque promovere ; non ad communem tantum virtutem. *Sapientia enim misit ancillas suas, ut vocarent ad artem et ad mœnia civitatis.* Prov. 9. 3.

MEDITATIO XIII.

De excellentiâ legis Evangelicæ.

Tertia pars Sermonis.

PUNCTUM UNICUM.

PRÆMITTIT Dominus se non venisse ut legem veterem solvat, sed impleat. Implevit autem tripliciter : et servando illam, et præstando quæ promiserat illa, et perficiendo. 2. Necessitatem servandi legem demonstrat : nam, *qui solverit unum de mandatis istis minimis, et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno Cælorum.* Contemptus erit apud Deum, si vel unum solvat : qui enim offendit in uno, *factus est omnium reus* ; hoc est perinde excluditur à regno Dei, si vel minimum, etiam alioqui non lethale, ex contemptu solverit. Quòd si et docuerit, duplici nomine excludetur. Contrà, *qui fecerit et docuerit.* Conjungit utrumque Christus ; quia, qui docuerit tantum, non erit magnus coram Deo : sed qui etiam fecerit, magnus erit ; quia exemplo simul docet et verbo, pro occasione et statu suo. 3. Exemplar operationis proponit, non sanctos homines, non angelos, non seipsum, sed Patrem cælestem : *Es-*

Christus legem perfectè servavit.
 Matt. 5. 13. Lex necessariò servanda.
 Jac. 2. 10.
 Exemplar operationis Patris.
 Matt. 5. 48.

tote perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est; in quo nulla culpa esse potest, omnes sunt virtutes, et eæ, gradu excellentissimo. 4. In tradendâ explicandâque lege, hæc ipsa tria persequitur: 1. Ut omnis absit culpa, etiam interior, et occasio omnis amputetur. 2. Nulla desit virtus, vel in subjiciendo appetitu proprio, vel in actione erga proximum, vel denique erga Deum. 3. Ut sint quàm perfectissimæ; qualis est beneficentia erga inimicos, ad instar divinæ.

MEDITATIO XIV.

De oratione Dominicâ.

DOMINICA dicitur, quia Christus eam docuit, et quidem bis: Primò, cum haberet sermonem in monte ad turbas, ut refert Matthæus; deindè privatum, cum unus discipulorum ab eo peteret: *Dominice, doce nos orare, sicut docuit Joannes discipulos suos*; ut est apud Lucam. Dirigitur autem ad Patrem, etsi possit ad omnes dirigi divinas personas. Credibile autem est Christum sic orasse, cum suos doceret. Orat autem quotidie in nobis, sicut caput nostrum, faciens nos orare; et orat pro nobis, ut sacerdos est.

Pater.

Pater
Creator.

1. Est Pater titulo creationis, quâ nos ad imaginem suam facit; item, adoptionis per gratiam; at-

que sic millies Pater, quoties paratus est peccatis recipere in eadem gratiam. Quæ paternitas magnò stetit Filio Dei, qui cruce eam promeruit nobis. 2. Patris providentiam exhibet, sustentando corpus, et animæ saluti consulendo amanter, ut solus verè Pater sit. Qui proindè ait: *Nolite vocare vobis Patrem super terram; unus est enim Pater vester, qui in Cælis est.* Et meritò: nam, *Pater meus et mater mea dereliquerunt me, quod sæpè fit, Dominus autem assumpsit me.* Nunquam deserit, nisi derelictus. 3. Præterea, si ille Pater, ego filius. Quanta hæc dignitas! Præstabo filii partes, amore, observantiâ, obedientiâ. Qui istuc ex mancipio vili provectus es, vide ne degeneres. 4. Voluit precationem ab hæc compellatione nos exordiri, ad excitandam fiduciam obtinendi petita. Et quia gloriatur in hoc nomine, quòd Pater sit, gaudet se ita compelli; et ad commonendum nos, quòd velit filiali affectu nos ad ipsum accedere, et in omnibus ipsi servire, taliaque petere, quæ deceant talem Patrem.

Noster.

1. Voluit ut dicerem, *Noster*; non autem, *meus*; qui cum unicum habeat Filium naturalem, voluit quàm plurimos habere adoptivos, tum angelos, tum homines: idque ita, ut bono filiationis unusquisque æquè gaudeat, ac si nullum haberet consortem. Nam dona Dei non minuuntur communicatione in plures. 2. Ut moneret esse nos inter nos

cem ame-
mus. fratres, nullâ exceptione gradûs, aut ætatis; atque
ut fratres invicem diligendos, proque omnibus com-
muniter orandum, nullo spreto, sicut per Mala-
chiam: *Numquid non Pater unus omnium nostrum? num-
quid non unus Deus creavit nos? Quare ergo despicit
unusquisque fratrem suum?* 3. Quòd *Pater mi* con-
veniret magis Unigenito, et appellatio esset indul-
gentior, quàm pro reverentiâ illius majestatis, cu-
jus oportuit haberi rationem. Et si nihil vetat pri-
vatim, pro affectu, aliquando sic Deum alloqui;
quòd ita pleno jure filius sim adoptivus, ac si forem
unicus.

Qui es in Cœlis.

Ut cœles-
tia peti-
mus. Cum in omni loco sit, voluit Cœlum exprimi, ut
reverentiam in nobis excitaret illius majestatis in
Cœlo dominantis; ut mentes nostras ad cœlestia eri-
geret, quæ est filiorum Dei hæreditas; et ut intel-
ligam me hic esse peregrinum, debere autem Cœlo
dignam colere puritatem. Denique docet illuc *oculos*
levare, unde *veniet auxilium mihi*. Per Cœlos etiam in-
telligi possunt animæ justæ, in quibus habitat Deus:
qualis esse studeat, qui orat, ut in abscondito cordis
sui ab inhabitante Domino exaudiatur. Hactenus
præambulum. Sequuntur petitiones.

Petitio 1.

Sanctificetur nomen tuum.

1. Non ait, glorificetur; quia nihil Deus ita æsti-
mat, atque quòd sanctus sit; ac proinde, ut pro tali
habeatur et prædicetur, quod est beatorum carmen:

Sanctus, Sanctus, Sanctus. 2. Non ait: *Potentia*, *Isa. 6. 3.*
aut *majestas*; sed *Nomen tuum*; ut simul includat *et Apoc.*
quidquid Dei apud nos nominatur, totum videlicet *4. 8.*
sanctum esse, et pro eo celebrandum. Nominatur
autem omnipotens, sapiens, creator, et infinita alia.
3. *Tuum* inquit, quia solum nomen *Tuum* est sanc-
tum per seipsum, undè justè stillam participant.
Ergò, *Tuum*, non nostrum: *Non nobis, Domine, Ps. 113. 9.*
non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Regi seculorum 1 Tim. 1.
immortali, invisibili, soli Deo honor et gloria in secula 17.
seculorum. Nobis autem confusio faciei. Et ego sic stu-
diosus sum nomen meum commendandî, qui nesciri
et contemni præoptare deberem. 4. Non restringit:
Per nos *Sanctificetur*, quia optandum ut ab omni
creaturâ, cœlestium, terrestrium et infernorum. 5.
Porro sanctificatur Dei nomen, si homines credant
quod revelat; sperent quod promittit; faciant quæ
jubet; colant Deum ut ipse præcepit; ament ex toto
corde, attestantibus operibus; unde qui vident,
glorificent Patrem qui in cœlis est.

Adveniat regnum tuum.

Petitio 2.

1. Regnum, quo in justis regnat, qui per omnia
ipsi subjiciuntur. 2. Quo regnat in beatis. Istud au-
tem adveniet nobis, si in primo permanserimus.
Quare ait: *Adveniat*, quasi spontè secuturum. Et
quidem istud omnes optant: at primum, non ita,
quia cum labore conjunctum est. Justitia enim pa-
ratur, et conservatur mortificatione appetitionum.

Consummatum. 3. Regnum illud consummatum atque perfectum, cum Deus erit omnia in omnibus, in resurrectione mortuorum; quod expectant animæ beatæ. 4. *Tuum*, inquam, non mundi regnum, quod caducis bonis constat; multòque minùs peccati regnum, quod cupio funditùs eversum.

Petitio 3. *Fiat voluntas tua, sicut in Cælo, et in terrâ.*

Voluntas Dei. 1. Voluntas Dei continetur illius præceptis, et consiliis, ac inspirationibus, necnon jussis eorum, qui Dei nomine præsent. Ad hæc exequenda sufficit quòd voluntas Dei est, et quòd *vita mea in voluntate ejus est*, ut si eam faciam, vivam; alioqui periturus. 2. *Tua*, non mea, quæ perversa est: nec carnis, quæ contraria spiritui; nec mundi, quæ vana; nec diaboli, quæ iniqua: sed *tua*, quæ est regula rectitudinis, et quam ut faceret Christus, venit. 3. Modus faciendi: *Sicut in Cælo* ab angelis, ita integrè, promptè, velociter, fortiter, amanter, exultanter. Undè opportunè præmisit: *Adveniat regnum tuum*; ut, quando illuc adspiramus, ita nunc agamus, uti agunt qui in Cælo sunt. 4. Potest sic etiam intelligi, ut terreni et carnales homines sic voluntatem Dei faciant, uti coelestes et spirituales faciunt. *Doce me, Domine, facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.*

Ps. 143. 10.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Petitio 4.

Quis est panis iste? 1. Panis supersubstantialis Eucharistiæ, qui spiritum nutrit et roborat, ut digni reddamur illo assiduè frui. 2. Alia gratiæ auxilia, sine quibus vita spiritualis non producitur: in quibus est, ut faciamus Dei voluntatem, quam Christus dicebat suum esse cibum. 3. Panis corporalis, vitæque sustentatio; pro quâ non vult nimis esse anxios, sed à Deo etiam expectare. 1. Per hæc instrui-mur, quòd tanquam infantes egeamus curâ Dei, et tanquam Filii ad eum confugere debeamus. 2. *Nost- rum*. Etsi enim est supersubstantialis, et à Deo; *noster* tamen, quia nostræ indigentiae necessarius, et nobis à Christo comparatus, et promissus. Quia verò Deus etiam angelis et beatis panis est, petimus eum pro modo, et statu nostro, sicut et corporalem. 3. *Quotidianum*. Si de spiritali accipiatur; non il- lum, qui est paucorum singulariter dilectorum, quia indignum me reputo; sed communem quasi portio- nem, et necessariam, sine quâ non vivitur. Ita etiam, si de corporali; non abundans peti debet, et ad geniùm, sed ad necessitatem. 4. *Da nobis*. Pro omnibus tanquam fratribus petendum, etiam si alio- qui odientibus: *Orate pro persequentibus et calumni- antibus vos*; et: *Si esurierit inimicus tuus, ciba illum*. 5. *Hodie*: Quia vult nos quotidie petere, semperque ab ejus pendere providentiâ. Avocat etiam à superflua curâ de crastino, ad exemplum dati olim mannae in

Matt. 5.
44.

Prov. 25.

21.

Quotidiè
peto.